

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122208459
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4122208459.4

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Lenky Kostolanskej, v spore žalobcu: Tatra banka, a.s., so sídlom Hodžovo námestie 3, Bratislava IČO: 00 686 930, zastúpený: RASLEGAL, s. r. o., so sídlom Mostová 2, Bratislava, IČO: 36 855 561, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená matkou: C. D. B., E. F., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom G., C. H. XX/XX, v konaní o určenie neúčinnosti dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva a o zaplatenie 31.655,51 eura s úrokmi z omeškania, o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 16C/74/2022-380 zo dňa 13. novembra 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že **z r i a ě u j e** záložné právo v prospech žalobcu na byt č. X, na prízemí, vchod č. XX, nachádzajúci sa v bytovom dome so súp. č. XX, postavenom na pozemku parcely registra „C“ č. XXXX o výmere XXX m², vo výlučnom vlastníctve žalovanej o veľkosti spoluvlastníckeho podielu X/X k celku a spoluvlastnícky podiel o veľkosti XXXX/XXXXX k celku na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu, to všetko zapísané na LV č. XXXX pre okres, obec a katastrálne územie G., ktoré záložné právo zabezpečuje pohľadávku žalobcu proti žalovanej uplatnenú v (tomto) súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 16C/74/2022.

Žalobcovi **p r i z n á v a** proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorého nároku rozhodne súd prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa v predmetnej veci proti žalovanej v konaní o určenie neúčinnosti dohody dedičov zo dňa 14.03.2022 domáha medzitimným rozsudkom určenia neúčinnosti dohody dedičov zo dňa 14.03.2022, ktorou bola ukrátená jeho pohľadávka voči C. B., právoplatne judikovaná rozsudkom Okresného súdu Nitra, č. k.: 23Cb/36/2022-132 zo dňa 03.08.20221 a rozsudkom vo veci samej priznania sumy vo výške 28.581,61 eura spoločne s úrokmi z omeškania vo výške 9,00 % ročne zo sumy 28.108,49 eura odo dňa 14.11.2021 až do zaplatenia, to všetko z titulu náhradovej pohľadávky podľa ust. § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka. Poukázal na skutočnosť, že medzičasom mu bola priznaná náhrada trov konania a to uznesením Okresného súdu Nitra, č. k. 23Cb/36/2022-141 zo dňa 14.02.2023, a to vo výške 3.073,90 eura, pričom pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 2.230,90 eura a náhrady za zaplatený súdny poplatok vo výške 843 eur. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.03.2023 a vykonateľnosť dňa 07.03.2023. Vzhľadom na uvedené rozšíril svoj návrh o judikované trovy súdneho konania.

2. V konaní už konajúci prvoinštančný súd rozhodoval o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia voči nežalovanej osobe, ktorý návrh súd zamietol uznesením, č. k. 16C/74/2022-276 zo dňa 31.08.2023. Proti uvedenému uzneseniu žalobca podal odvolanie, ktoré neskôr zobral späť (odvolacie konanie bolo zastavené uznesením Krajského súdu v Nitre, č. k. 8Co/77/2023-375 zo dňa 07.11.2023).

3. Žalobca po podaní odvolania oznámil súdu podaním zo dňa 03.10.2023 zmenu skutkových okolností a žiadal nariadiť nové zabezpečovacieho opatrenie, na základe ktorého navrhol zriadiť záložné právo v prospech žalobcu na byt č. X, na prízemí vchodu č. XX, nachádzajúci sa v bytovom dome so súpisným č. XX, postavenom na pozemku parcely reg. "C" č. XXXX, o výmere XXX m², vo výlučnom vlastníctve žalovanej, o veľkosti spoluvlastníckeho podielu X/X k celku a spoluvlastnícky podiel o veľkosti XXXX/XXXXXX k celku na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu, to všetko zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, v okrese G., v obci G., v katastrálnom území G.. Záložné právo zabezpečuje pohľadávku žalobcu voči žalovanej, uplatnenú v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn.: 16C/74/2022. Svoj návrh odôvodnil tým, že po podaní odvolania voči uzneseniu, ktoré súd opísal v bode 2., okresný úrad zapísal vklad vlastníckeho práva k bytu v prospech žalovanej. Výlučnou vlastníčkou bytu sa stala maloletá žalovaná, ktorá vlastní celý byt. V podaní zo dňa 02.11.2023 odôvodnil žalobca svoj návrh na vydanie zabezpečovacieho opatrenia tým, že matka žalovanej ako C. B. ako dlžníčka ich spoločnosti, a súčasne zákonná zástupkyňa maloletej ďalej vyvíja snahu ukrať ich spoločnosť ako svojho veriteľa, ako aj veriteľa maloletej, pričom táto sa dopustila minimálne 4 úkonov. V prvom rade sa bezodplatne vzdala svojho dedičského podielu (vrátane podielu na nehnuteľnostiach, ktoré predstavovali jediný hodnotný majetok po zosnulom manželovi) v prospech maloletej žalovanej. Následne maloletou nadobudnuté nehnuteľnosti v jej mene obratom predala. Takto nadobudnuté finančné prostriedky hneď v takmer celom rozsahu minula, a to tak, že tieto čiastočne použila na kúpu bytu maloletej v G. (suma vo výške 133.000 eur), čiastočne vybrala v hotovosti (suma spolu vo výške 15.520 eur) čiastočne previedla na iný účet vedený v I., C. (suma vo výške 12.860 eur), čiastočne odoslala na účet pravdepodobne švagrinej (suma spolu vo výške 8.140 eur) a čiastočne preposlala na iné účty (suma vo výške 7.900 eur). Je teda zjavné, že s podstatnou časťou týchto finančných prostriedkov dokonca nakladala ako s vlastnými, a to bez súhlasu súdu. Evidentne tieto operácie nesúviseli s uspokojovaním potrieb maloletej, keďže táto mala v čase ich vykonania štyri (4) roky. Následne viac ako pol roka (minimálne od 17.02.2023, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok, ktorým súd schválil právny úkon maloletej) bránila podaniu návrhu na vklad vlastníckeho práva k bytu č. X na prízemí, vchod č. XX, v bytovom dome so súpisným číslom XX, postavenom na pozemku parc. č.: XXXX o veľkosti podielu X/X k celku a príslušný spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a zariadeniach domu o veľkosti XXXX/XXXXXX k celku, zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX v k. ú.: G. (ďalej ako "byt") v prospech žalovanej. To všetko zjavne v snahe zabrániť tomu, aby sa o majetku žalovanej dozvedeli jej veritelia. K podaniu návrhu na vklad a zapísaniu maloletej ako vlastníčky bytu tak došlo až po tom ako predchádzajúcej vlastníčke bytu - J. K. - adresovali list, v ktorom ju upovedomili o nekalom konaní matky žalovanej. Napriek tomu však ešte predtým evidentne došlo k uzatvoreniu zmluvy o zriadení vecného bremena v prospech C. B., ktoré malo byť zapísané do katastra nehnuteľností ešte pred samotným vkladom vlastníckeho práva, a to skorším podaním zo dňa 24.08.2023. Toto považujú za značne neštandardné a takýto postup kúpna zmluva uzavretá so žalovanou nepredvídala. Doterajšie nariadené neodkladné opatrenia na zabezpečenie finančných prostriedkov maloletej žalovanej na jej účte bolo zjavne bezúspešné a matka žalovanej neustále realizuje ďalšie úkony v snahe mariť vymoženie pohľadávok.

4. Napadnutým (zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným) uznesením Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v celom rozsahu zamietá.

5. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na stav konania a podaného návrhu, ako aj s poukazom na citované ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP – zák. č. 160/2015 Z. z. - § 343 ods. 1 až 3, § 344, § 329 ods. 2 a § 326 ods. 1 a 2), s poukazom na všeobecné úvahy pre konanie o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, a s poukazom na ním dňa 31.08.2023 vydané uznesenie č. k. 16C/74/2022-276 o pripustení zmeny žalobného návrhu spočívajúcom v rozšírení žalovaného nároku na zaplatenie celkovej sumy 31.655,51 eura s príslušenstvom, odôvodnil nasledovne:

5.1. Súd poukazuje na obdobnú problematiku, ktorou sa zaoberal aj vo svojom uznesení aj Krajský súd v Bratislave, sp. zn. 2Cob/130/2018 zo dňa 03.09.2018. Krajský súd uviedol v rozhodnutí nasledovné skutočnosti : Z ust. § 343 ods. 1 CSP vyplýva, že zabezpečovacie opatrenie môže slúžiť len na zabezpečenie peňažnej pohľadávky. Z formulácie predmetnej podmienky možno tiež "a contrario" vyvodit', že zabezpečovacie opatrenie nemožno nariadiť za účelom zabezpečovania nepeňažného nároku. Zabezpečovacie opatrenie tiež nebude prichádzať do úvahy v prípadoch, keď predmetom

konania je napríklad určenie vlastníckeho práva, prípadne iný určovací nárok; Zabezpečovacie opatrenie nemožno nariadiť ani v súvislosti s odporovacou žalobou, pretože tak, ako už bolo uvedené, zabezpečovacie opatrenie môže slúžiť len na zabezpečenie peňažnej pohľadávky a nemožno ho nariadiť za účelom nepeňažného a teda určovacieho nároku. Zabezpečovacie opatrenie možno nariadiť v konaniach, kde predmetom je zaplatenie peňažnej sumy, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

5.2. Uvedená problematika bola aj predmetom prieskumu zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojom uznesení, sp. zn. II. ÚS 43/2018 zo dňa 18.01.2018 uviedol, že: I. "Krajský súd kladie dôraz na doslovné znenie § 343 ods. 1 CSP, podľa ktorého zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Vychádza pritom z toho, že v rámci konania o odporovacej žalobe sa neuplatňuje peňažná pohľadávka (krajský súd považuje túto žalobu za určovaciu) a popritom žalovaná nie je dlžníčkou sťažovateľky. II. Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že oba výklady príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku sa javia ako možné, legitímne a ústavne konformné. Keďže výklad zákonov je v primárnej kompetencii všeobecných súdov a výklad, ktorý si osvojil krajský súd, treba považovať za ústavne konformný, ústavný súd nemá dôvod do tohto výkladu zasiahnuť.

5.3. V sporoch o neúčinnosť právneho úkonu podľa § 42a a nasl. Občianskeho zákonníka (tzv. odporovacie žaloby) je aktívne legitimovaný veriteľ, ktorý má v čase rozhodovania súdu voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku a pasívne je legitimovaná osoba, v prospech ktorej sa právny úkon (ukracujúci nárok veriteľa) urobil, t. j. pasívne legitimovanou osobou, voči ktorej žaloba smeruje v prejednávanej veci je žalovaný. Samotný dlžník vo veci samej ako strana sporu nevystupuje. V tejto súvislosti je potrebné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že § 343 ods. 1 CSP vyslovene uvádza, že zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka. Návrh žalobcu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia bol podaný počas konania o určenie neúčinnosti právneho úkonu, v ktorom dlžník nie je stranou sporu. Pre zabezpečovacie, ale i neodkladné opatrenie je charakteristický zjednodušený a zrýchlený procesný postup pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie a pokiaľ sa podáva počas konania vo veci samej musí korešpondovať a súvisieť s vecou samou. Je teda na žalobcovi, aby zvolil správny spôsob ochrany svojich práv v súlade s procesnými predpismi. Zabezpečovacie opatrenie pritom nie je jediným možným inštitútom, ktorý má žalobca k dispozícii na ochranu svojich práv v zjednodušenom a zrýchlenom konaní. Okrem toho, v danej veci už je nariadené neodkladné opatrenie, na základe ktorého je žalovanej zakázané nakladať s finančnými prostriedkami na jej účtoch až do výšky 62.511,51 (na základe uznesenia Krajského súdu v Nitre, č. k. 12Co/121/2022-124 zo dňa 27.10.2022).

5.4. Vzhľadom na vyššie uvedené, je dôvodné vykladať ustanovenie § 343 ods. 1 CSP gramatickým a doslovným výkladom, čo znamená, že pokiaľ nie je účastníkom konania o zabezpečovacom opatrení dlžník, ako to predpokladá doslovné znenie zákona, takémuto návrhu nie je možné vyhovieť. Znenie ustanovenia § 324 ods. 1 CSP upravujúce nariadenie neodkladného opatrenia na rozdiel od zabezpečovacieho opatrenia nestanovuje, že by sa jeho nariadenia mohol žalobca domáhať len voči dlžníkovi, t. j. okruh účastníkov konania o neodkladnom opatrení môže byť odlišný od strán sporu vo veci samej, ako je tomu v prejednávanej veci. Návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia preto nie je možné vyhovieť. Súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax odvolacích súdov k § 343 CSP, viď napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 16Co/239/2019, zo dňa 21.11.2019, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/10/2022, zo dňa 17.2.2022, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/147/2019, zo dňa 31.7.2019, uznesenie Krajského súdu v Bratislave v konaniach sp. zn. 2Cob/156/2017, 2Cob/150/2017, zo dňa 25.9.2017 (ktorých obsah je súdu známy z odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 43/2018, zo dňa 18.1.2018). Pre doplnenie súd prvej inštancie odkázal aj na Veľký komentár - Civilný sporový poriadok (autorov Števec, M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S. a kol., C. H. Beck (Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 16Co/77/2022).

5.5. V tomto kontexte je však potrebné poznamenať, že doposiaľ ešte neprišlo ani k právoplatnému judikovaniu neúčinnosti dohody dedičov zo dňa 14.03.2022 voči žalobcovi ako veriteľovi dlžníčky C. B.. Pokiaľ žalobca nemá voči žalovanej žiadnu pohľadávku, pretože ona sama nie je jeho dlžníkom, nie je možné rozhodovať ani o náhradovej pohľadávke, t. j. ani vyhovieť návrhu na vydanie zabezpečovacieho rozhodnutia, keďže súd môže zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo iných majetkových

hodnotách dlžníka, a to za predpokladu, že existuje obava, že exekúcia bude ohrozená. Navyše okrem toho, právne účinky úspešného dovolania sa odporovateľnosti právneho úkonu s poukazom na znenie ustanovenia § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka, nastanú až právoplatnosťou rozhodnutia o určení neúčinnosti dohody dedičov voči žalobcovi. Toho času ešte neprišlo k takému rozhodnutiu (hoci súd vyjadril predbežný právny názor), preto je aj podanie takého návrhu (okrem jeho neprípustnosti) predčasné.

5.6. Z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že žalovaná zastúpená zákonnou zástupkyňou kúpila dvojizbový byt v G., evidovaný na LV č. XXXX (toho času už zapísaný na meno žalovanej, čo vyplýva aj z dostupného registra katastra nehnuteľnosti) za kúpnu cenu 133.000 eur od osoby J. K.. Súd súčasne skúmal primeranosť zabezpečovacieho neodkladného opatrenia ako podmienku jeho nariadenia. Otázka proporcionality má totiž svoje dôležité opodstatnenie pri nariadení neodkladného (zabezpečovacieho) opatrenia a posúdení jeho dôsledkov na povinný subjekt. V neposlednom rade, obmedzenie subjektu, proti ktorému návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia smeruje, musí zodpovedať miere porušenia alebo ohrozenia práva navrhovateľa, teda účinky zabezpečovacieho opatrenia nesmú neprímeraným spôsobom zasiahnuť do právnych vzťahov strán sporu. Súd v nadväznosti na uvedené dospel k záveru, že navrhované zabezpečovacie opatrenie je neprímerané, aj vzhľadom nato, že hodnota bytu bola v kúpnej zmluve 133000 eur a výška náhradovej pohľadávky, ktorú si žalobca v zmysle § 42 ods. 4 písm. b) OZ uplatňuje proti žalovanej po pripustení zmeny petitu je 31.655,51 eura s príslušenstvom (ktoré v zmysle aktuálneho petitu je cca. 5000 eur) Súd v nadväznosti na uvedené dospel k záveru, že navrhované zabezpečovacie opatrenie okrem toho, že toto nie je možné nariadiť voči žalovanej, ktorá nie je dlžníkom žalobcu, je zároveň i neprímerané, aj vzhľadom nato, že po navrhovanej zmene žalobného petitu žiada žalobca nárokový petit vo výške 31.655,51 eura s príslušenstvom, pričom hodnota predmetného bytu je 133000 eur, čo je podľa názoru súdu zjavný nepomer. Súd zo všetkých vyššie uvádzaných dôvodov zamietol návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Pokiaľ žalobca poukazoval vo svojich podaniach na výšku náhradovej pohľadávky, ktorý by mal mať proti žalovanej v hodnote 76000 eur, tak súd doposiaľ ešte nepripustil žiaden taký petit, preto dovolávanie sa výšky ním uvedenej náhradovej pohľadávky v uvedenej nemá žiaden právny význam, pokiaľ sa takéto zmena neprejavila v rozhodnutí súdu, ktorým by pripustil zmenu žalobného petitu.

5.7. O nároku na náhradu trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd podľa § 262 ods. 1 CSP v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

6. Uvedené rozhodnutie včas podaným odvolaním napadol len žalobca, domáhajúci sa jeho zmeny tak, aby súd zriadil zabezpečovacie opatrenie tak, ako to vo svojom návrhu požadoval a aby mu zároveň priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, keď ohľadom odvolacích dôvodov poukázal na ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/ a h/ CSP. K nedostatočne zistenému skutkovému stavu súdu prvej inštancie vyčítal nesprávnu prácu so súdnym spisom, s ktorým sa dostatočne neoboznámil, čo potom vyústilo do nesprávneho zistenia skutkového stavu a celkovej nezákonnosti uznesenia z hľadiska právneho posúdenia, keď odôvodnenie rozhodnutia pôsobí nelogicky, rozporuplne, zmätočne ba až arbitrálne a je zjavne svojvoľné. Nelogicky až zmätočne pôsobí poukaz súdu v bode 15. odôvodnenia, keď z obsahu jeho podaní v spise vyplýva, že sa voči žalovanej nedomáha nepeňažného plnenia, ale zaplata peňažnej pohľadávky, tzv. náhradovej pohľadávky podľa ust. § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka vzniknutej predajom ušlého majetku. Odôvodnenie rozhodnutia potom zjavne neobstojí a zmätočne následne pôsobí aj citovanie ďalšej časti uvedeného rozhodnutia o nemožnosti zabezpečovacieho opatrenia v súvislosti s odporovacou žalobou. Závery označeného rozhodnutia krajského súdu na daný prípad aplikovať nemožno, nakoľko sa očividne zakladajú na diametrálne odlišných skutkových okolnostiach (návrh smeroval voči osobe odlišnej od žalovaného, čiže voči tzv. tretej osobe), teda súd prvej inštancie akoby nevedel poňať to, že v priebehu konania došlo k zmene podstatných okolností, na ktoré on reagoval aj zmenou žaloby, keď si uplatnil nároky aj priamo voči žalovanej, nie (teda) jej matke, ktorá zmena žaloby pripustená bola. Súd si zamieňa, resp. prehliada pri práci s textom naprieč celým uznesením, že jeho dlžníkom je nielen matka žalovanej (voči ktorej už má judikované nároky a prebieha exekúcia), ale popri tom aj priamo maloletá, ktorá sa jeho dlžníkom stala popri matke z dôvodu naplnenia okolností podľa uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka. Odôvodnenie napadnutého uznesenia pôsobí ako opísané – skopírované z predchádzajúceho uznesenia súdu zo dňa 31.08.2023 úplne abstrahujúc od toho, že medzičasom došlo k podstatnej zmene skutkových okolností, kedy bol predmetný byt prevedený na žalovanú, s dôsledkom nutnosti opätovného podania jeho návrhu na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia

smerujúceho už na zabezpečenie majetku vo vlastníctve žalovanej. Uvedené vyvoláva dojem, že súd sa jeho vecou vôbec nezaoberal a nevysporiadal sa s ňou, s porušením práva na spravodlivé konanie a odňatím aj možnosti konať pred súdom. Z rovnakých dôvodov (obdobne) nemožno na tento prípad aplikovať ani závery citovaného uznesenia Ústavného súdu SR, s ktorým sa prvoinštančný súd navyše neoboznámil dostatočne, keďže z tohto rozhodnutia vyplýva možnosť zabezpečovacím opatrením zabezpečiť aj majetok tretej osoby; uvedenú možnosť nezavrhol Ústavný súd SR ani v inom rozhodnutí, pričom tiež sa prvoinštančný súd nevysporiadal s odlišnou rozhodovacou súdnou praxou, ktorá naopak umožnila aj zabezpečenie majetku tretej osoby. Poukazuje teda na doktrinálne všeobecne akceptovateľný názor, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je možné podať aj voči tretej osobe, keď s ohľadom na analógiu legis ust. § 344 CSP je možné úspešne sa dovoliť vydania zabezpečovacieho opatrenia aj na majetok tretej osoby, keď takéto stanovisko zaujal aj Krajský súd v Bratislave v uznesení zo dňa 27.09.2017 vo veci sp. zn. 15Co/169/2017. Celkom zmätočne a nelogicky je aj v bode 19. odôvodnenia uvedené, že návrh bol podaný počas konania o určenie neúčinnosti právneho úkonu, v ktorom dlžník nie je stranou sporu, keď súd opäť úplne abstrahoval tú skutočnosť, že sa domáha zaplatenia náhradovej pohľadávky voči žalovanej, ktorá je jeho dlžníkom a vystupuje ako sporová strana. O celkovej a svojvoľnej práci prvoinštančného súdu správnou terminológiou svedčí aj to, že ust. § 343 CSP hovorí o zriadení a nie vydaní zabezpečovacieho opatrenia; rovnako o uvedenom svedčí aj argumentácia o tom, že v konaní už bolo nariadené neodkladné opatrenie, keďže z listinných dôkazov založených v spise – predovšetkým z výpisu z účtu žalovanej vyplýva, že žalovaná na svojom účte už žiadne finančné prostriedky nemá, keďže ich už pred nariadením neodkladného opatrenia stihla z účtu žalovanej vybrať jej zákonná zástupkyňa, ktorá tieto zjavne použila dokonca na zabezpečovanie ich vlastných potrieb. Neodkladné opatrenie tak celkom zjavne jeho ohrozenú pohľadávku nezabezpečilo, keď odôvodnenie uznesenia je arbitrárne pre nevysporiadanie sa s okolnosťami jeho bezúspešnosti. K nesprávnemu právnemu posúdeniu treba poukázať na nesprávnosť výkladu ust. § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka a nesprávnosti výkladu ust. § 343 ods. 1 CSP. Výklad o vzniku jeho náhradovej pohľadávky až momentom právoplatnosti rozhodnutia o určenie neúčinnosti odporovateľného právneho úkonu odporuje doktrinálne ako aj súdnou praxou zaužívanému výkladu, je svojvoľný a nelogický. Ak ujednený majetok nie je vo sfére profitujúceho, náhradová pohľadávka potom vzniká automaticky bez potreby judikovania neúčinnosti prapôvodného právneho úkonu, ohľadom čoho poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 21Cdo/880/201 zo dňa 02.04.2013. Súd prvej inštancie zjavne prehliada, že v rámci nachádzacieho konania o plnení (náhradová pohľadávka) ide vždy o deklaratórne súdne rozhodnutie, nikde v rozhodovacej praxi sa neuvádza, že veriteľ musí voči osobe majúcej prospech z ukracujúceho úkonu rozbiehať postupne vždy dve súdne konania, aby dosiahol náznak úspechu, toto je navyše aj proti logike a spôsobuje zbytočné zaťažovanie súdnej sústavy. Nie je mu známe, prečo by sa mal domáhať určenia neúčinnosti k majetku, ktorý už nie je možné poňať do exekúcie pôvodného dlžníka, keď na základe rozhodnutia súdu o odporovateľnosti sa iba rozširuje majetok, ktorý môže exekútor zaradiť do masy k speňažovaniu v rámci pôvodnej exekúcie dlžníka, teda ak takýto majetok už nie je vo sfére žalovaného, potom nemá právoplatný rozsudok žiadny praktický a ani akademický význam a okolnosti odporovateľnosti si pri posudzovaní prípadnej náhradovej pohľadávky vie posúdiť súd aj ako prejudiciálnu otázku; obdobný názor zastáva aj právna doktrína v komentári k Občianskemu zákonníku I. na strane 366 (vydavateľa C.H.Beck), ktorým vyslovene hovorí o tom, že náhradovú pohľadávku možno uplatniť samostatnou žalobou alebo dokonca in eventum, t. j. eventuálnym petitom, čo by logicky nebolo možné, ak by nárok na takúto náhradovú pohľadávku vznikal aj momentom právoplatnosti judikovania neúčinnosti právneho úkonu. V neposlednom rade možno uvedené vyvodit' aj zo samotného gramatického znenia ust. § 42b ods. 4 veta za bodkočiarkou OZ, a to konkrétne z normatívneho znenia „ak to nie je možné“, teda samotné gramatické a doslovné znenie viaže vznik náhradovej pohľadávky na moment nemožnosti uspokojenia sa z ušlého majetku a nie až na moment určenia odporovateľnosti právneho úkonu. V tomto smere súd prvej inštancie postupoval aj nekonzistentne, keď raz prioritizuje gramatický a doslovný výklad (pri § 343 ods. 1 CSP), avšak pri § 42b ods. 4 OZ tak nepostupuje. Nesprávnosť právneho posúdenia ohľadom ust. § 343 ods. 1 CSP spočíva v tom, že úplne abstrahuje od účelu a zmyslu predmetného ustanovenia, keď abstrahuje od toho, že ide o inštitút procesný, ktorý je potrebné vnímať v procesných a nie hmotnoprávných konotáciách. Má preto za to, že ak by sa slovu dlžník v texte čisto procesnej právnej normy priradil jej hmotnoprávny význam, došlo by k odňatiu účelu a zmyslu zabezpečovacieho opatrenia, resp. by v takomto prípade nebolo možné zabezpečovacie opatrenie pred začatím konania alebo počas konania vôbec zriadiť, keď otázka toho, kto je dlžníkom sa rieši spravidla v merite veci a nepochybne by teda došlo k prejudikovaniu rozhodnutia vo veci samej, a to navyše bez vykonania náležitých dokazovania. Na pojem dlžník je

preto v tomto prípade potrebné nahliadať procesne ako na žalovaného dlžníka a teda toho, koho za svojho dlžníka žalobca označí v žalobe, keď to, či ide o dlžníka aj hmotnoprávne alebo nie, bude následne zodpovedané pri rozhodovaní vo veci samej, keď odpoveď na túto otázku bude mať nepochybne dopad aj na ďalšie trvanie zabezpečovacieho opatrenia. Uvedený výklad považuje za jediný možný aj v kontexte dôvodovej správy k CSP, z ktorej vyplýva, že pojem dlžník v rámci CSP je nevyhnutné chápať ako žalovaný, prípadne žalovaný dlžník, ergo žalovaný pri žalobe na peňažné plnenie; akýkoľvek iný výklad by negoval účel a zmysel zabezpečovacieho opatrenia. Prvoinštančný súd v tejto skutočnosti úplne abstrahoval aj to, že podľa ust. § 151c ods. 2 OZ je možné záložným právom zabezpečiť aj budúcu alebo podmienenú pohľadávku, keď v takom prípade je pod pojmom dlžník treba rozumieť aj budúceho dlžníka, teda ak by aj náhradová pohľadávka ešte nevznikla, nevidí v tom dôvod pre zamietnutie požadovaného zabezpečovacieho opatrenia. Súd tak jednoznačne nepoužil na daný prípad príslušnú právnu (hmotnoprávnu úpravu za hmotnoprávnu), inštitút záložného práva uchopil nesprávne a degradoval záložné právo do sféry, ktorú platná právna úprava nepozná. Existencia zabezpečovanej pohľadávky v čase zriaďovania zabezpečovacieho opatrenia nie je predpokladom jeho nariadenia a teda tvrdenia prvoinštančného súdu sú neakceptovateľné. Nestotožňuje sa ani s názorom o neprimeranosti zabezpečovacieho opatrenia vzhľadom k výške jeho pohľadávky a hodnote nehnuteľnosti, keď s problematikou primeranosti jeho pohľadávky k zabezpečenému majetku sa už de facto vysporiadal odvolací súd rozhodujúci o prvom požadovanom dočasnom opatrení (bod 22. odôvodnenia), v ktorom poukázal na skutočnosť, že výška celkovej jeho pohľadávky sa z dôvodu jej neplnenia bude navyšovať o príslušenstvo a zároveň úvahy o neprimeranosti nepovažoval pre nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodné, za predpokladu, že bol dostatočne osvedčený dôvod na jeho nariadenie. Nie je mu potom zrejmé, z akých dôvodov súd prvej inštancie ignoroval tento právny názor súdu vyššej inštancie. Uvedený záver považuje tiež za svojvoľný, opomínajúci požadované úroky z omeškania a tiež aj ďalšie jeho pohľadávky, s ohľadom na čo jeho celkové nároky sú aktuálne v presahujúcej výške 76.000 eur. Svojvoľne potom vyznieva potom odôvodnenie v časti, že táto skutočnosť nemá žiadny právny význam, pokiaľ súd nepripustil zmenu žalobného petitu, keď už v minulosti viackrát avizoval, že bude žalobu rozširovať, avšak musel vyčkáť právoplatnosť a vykonateľnosť platobného rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica. Pri výške aktuálnej pohľadávky presahujúcej 76.000 eur a cene nehnuteľnosti približne 133.000 eur možno považovať zabezpečovacie opatrenie za absolútne primerané. Navyše uvedený argument by obstál jedine za predpokladu, pokiaľ by žalovaná disponovala iným hodnotným majetkom, čo zjavne nie je tento prípad, keď matka maloletej žalovanej medzičasom stihla skonsumovať z účtu maloletej všetky finančné prostriedky predtým, ako tieto boli zablokované. Navyše pri teste proporcionality súd neuviedol, z čoho čerpal poznatok o údajnej neprimeranosti hodnoty obmedzených nehnuteľností v porovnaní s dlhom, teda tento záver rovnako musí byť preskúmateľný aj navonok a správny preto nie je. Má preto za to, že nesprávnym rozhodnutím súdu prvej inštancie dochádza k oslabovaniu pravdepodobnosti uspokojenia jeho pohľadávky, keď súd mu za daných okolností zodpovedajúcu ochranu neposkytol, napriek ohrozeniu systematickými úkonmi matky žalovanej v snahe zmariť uspokojenie jeho pohľadávok. K podanému odvolaniu žalobca pripojil platobný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní sp. zn. 38ÚP/1509/2003 zo dňa 10.10.2023, ktorým (bolo dňom 28.10.2023 právoplatne a vykonateľne) uložené matke žalovanej spoločne so žalovaným Lavoro s.r.o. Bratislava zaplatiť istinu 25.274,80 eura a tiež úrok 405,64 eura a označené úroky z omeškania.

7. Vyjadrenie k podanému odvolaniu podané nebolo.

8. Podaním zo dňa 29.11.2023 učinil žalobca zároveň rozšírenie svojho návrhu a teda zmenu petitu žaloby tak, že požadoval žalovanú zaviazat' k zaplateniu sumy celkovej vo výške 59.261,82 eura spoločne s úrokmi z omeškania vo výške 12% ročne zo sumy 28.108,49 eura odo dňa 14.11.2021 až do zaplatenia, zo sumy 13.185,31 eura odo dňa 09.05.2021 do zaplatenia a zo sumy 12.089,49 eura odo dňa 06.07.2021 do zaplatenia, pričom si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O tomto návrhu nebolo prvoinštančným súdom rozhodnuté (vec predložil na rozhodnutie o odvolaní).

9. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa ust. § 388 CSP zmeniť a podanému návrhu žalobcu vyhovieť tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia, nakoľko neboli splnené podmienky na potvrdenie alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia.

10.V danom rozhodnutí súd prvej inštancie zamietol (v poradí druhý) návrh žalobcu na zriadenie záložného práva na označený byt (aktuálne už) vo vlastníctve žalovanej v podstate ako právne neprípustný (a právne potom ani nedôvodný) z podstatných dôvodov vyznačených zhora v texte bodov 5.3 až 5.6, teda primárne z dôvodu, že návrh žalobcu bol podaný v konaní (len) o určenie neúčinnosti, že návrhu nie je možné vyhovieť, ak nie je účastníkom konania o zabezpečovacom opatrení dlžník a že takýmto dlžníkom žalovaná vo vzťahu k žalobcovi nie je (a to) z dôvodu, že ešte neprišlo ani k právoplatnému judikovaniu neúčinnosti dohody dedičov zo dňa 14.03.2022 voči žalobcovi ako veriteľovi dlžníčky C. B., až právoplatnosťou ktorého rozhodnutia nastanú právne účinky úspešného dovolania sa odporovateľnosti právneho úkonu. S ohľadom na uvedený právny názor vzhliadol súd prvej inštancie podaný návrh neprípustným a teda nedôvodným, keď samotné dôvody jeho podania a žaloby vo veci samej spočívajúce v konaní maloletej žalovanej, resp. jej zákonnej zástupkyne neposudzoval (nevzhliadol ich nedôvodnými), naopak v rámci predbežného prejednaní sporu dňa 03.07.2023 vyjadril predbežné posúdenie v tom smere, že žalovaná podľa jeho názoru neúčinne poprela skutkové tvrdenia žalobcu a že sa mu javí, že žaloba je aj po zmene žaloby dôvodná, pričom judikatúra pripúšťa, aby súd rozhodol v jednom konaní o odporovateľnosti právnych úkonov ako aj o náhrade pohľadávky v zmysle § 42b ods. 4 OZ, z ktorého dôvodu sa žaloba javí ako dôvodná, pretože žalovaná robila právne úkony v úmysle ukrátiť svojho veriteľa. Argumentácia žalobcu z podaného odvolania primárne smerovala voči tomu, že žalovaná má postavenie (jeho) dlžníka z procesného pohľadu už na základe toho, že je žalovanou stranou v spore, že nie je potrebné právoplatné judikovanie neúčinnosti dohody dedičov zo dňa 14.03.2022 a že je, vzhľadom k označeným konaniam žalovanej resp. jej zákonnej zástupkyne preukázané, že dochádza k oslabovaniu pravdepodobnosti uspokojenia jeho pohľadávky a treba mu preto poskytnúť požadovanú súdnu ochranu zriadením záložného práva na označený byt žalovanej.

11. Posudzujúc odvolacie dôvody žalobcu v kontexte dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie pre zamietnutie podaného návrhu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie daný stav nesprávne právne posúdil a s ohľadom na to potom vo veci i nesprávne právne rozhodol, pričom podľa právneho názoru odvolacieho súdu (vychádzajúceho zo skutkového stavu zisteného prvoinštančným súdom) je podaný návrh žalobcu dôvodný, s ohľadom na čo tomuto návrhu zmenou napadnutého rozhodnutia vyhovel, keď súčasne rozhodol aj o trovách odvolacieho konania, keď o trovách konania pred súdom prvej inštancie ako aj o výške trov odvolacieho konania bude následne konať a rozhodovať súd prvej inštancie. Predpokladmi pre zriadenie záložného práva v zmysle ust. § 343 CSP (ako zabezpečovacieho opatrenia) sú podanie návrhu, spôsobilý predmet záložného práva, zriadenie záložného práva (prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia) zabezpečujúcu peňažnú pohľadávku a existencia obavy z budúceho zmarenia exekúcie. Nakoľko predmetom konania v kontexte podaní žalobcu (ako aj rozhodnutí súdu prvej inštancie) je aktuálne aj zaplatenie peňažnej pohľadávky uplatňovanej žalobcom voči žalovanej v sume 31.655,51 eura s príslušenstvom (nateraz o rozšírení žaloby na celkovú požadovanú sumu 59.261,82 eura s príslušenstvom rozhodované nebolo), argumentáciu súdu prvej inštancie k tomu, že vyhoveniu podanému návrhu bráni samotný predmet konania vo veci samej akceptovať ako správnu nemožno. Odvolací súd súhlasí s odvolacou argumentáciou žalobcu aj vo vzťahu k tomu, že žalovaná má už postavenie dlžníka, po odpredaji nehnuteľnosti získanej označenou odporovanou dohodou dedičov zo dňa 14.03.2022, a to už priamo z dôsledkov ust. § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka a to bez potreby judikovania neúčinnosti uvedenej dohody právoplatným súdnym rozhodnutím, teda že pojem dlžník treba chápať procesne a teda týmto je ten, voči komu si žalobca v súdnom konaní uplatňuje žalovanú peňažnú pohľadávku. V konaní o vydaní zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva súd nemusí mať nárok žalobcu na zaplatenie peňažnej pohľadávky jednoznačne preukázaný, nakoľko potrebuje mať osvedčené len základné skutkové okolnosti, z ktorých sa nárok voči žalovanému môže javiť daným, čo v danom prípade s ohľadom na skutkové okolnosti uvedenej žalobcom v podanom návrhu, resp. v kontexte už predchádzajúcich návrhoch osvedčené bolo; osvedčenie odvolací súd vzhliadol dané už pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení. Odvolací súd súhlasí so žalobcom v tom, že pokiaľ by podmienkou vydania zabezpečovacieho opatrenia bola potreba existencie (až) právoplatného súdneho rozhodnutia judikujúceho (samotné) právo, potom by vôbec inštitút zabezpečovacieho opatrenia (i neodkladného opatrenia) nebol v praxi možný podaním návrhu pred alebo počas sporu vo veci samej, čo však zo znenia zákonných ustanovení nevyplýva. Čo sa týka primeranosti požadovaného zabezpečovacieho opatrenia mal odvolací súd za to, že vzhľadom k výške žalovanej istiny a jeho príslušenstvu neustále narastajúceho, ako aj s ohľadom na majetkové pomery žalovanej, ktoré aktuálne preukázané neboli, keď sa nepodarilo zabezpečiť realizáciu v spore vydaného neodkladného opatrenia, nebolo možné vzhliadnuť podaný návrh nedôvodným pre zjavnú neprímeranosť peňažnej pohľadávky a hodnoty zálohu

– nehnuteľnosti, ku ktorej súd záložné právo zriadil. Potrebné tiež bolo prihliadať na možný nárok žalobcu na náhradu trov konania vyplývajúci z tohto súdneho sporu a na nečinnosť žalovanej strany, ktorá odvolacie dôvody žalobcu v tomto smere (prípadným vyjadrením k podanému odvolaniu) nespochybnila. Odvolací súd tiež súhlasí s časťou odvolacích dôvodov žalobcu o tom, že niektoré skutkové a právne závery súdu prvej inštancie z napadnutého rozhodnutia nie sú (naviac) ani náležite odôvodnené, avšak vzhľadom na uvedený svoj právny názor nedospel k potrebe zrušenia napadnutého rozhodnutia. Sumarizujúc teda odvolací súd uvádza, že žalobca osvedčil predpoklady pre zabezpečovacie opatrenie formou zriadenia záložného práva na označenej nehnuteľnosti žalovanej, keď je daná dôvodná obava žalobcu z budúceho zmarenia exekúcie na rozsudok, ktorého sa v tejto veci konaní vo veci samej domáha.

12. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď svoj rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

13. Záložné právo zriadené vydaním tohto uznesenia vzniká zápisom do príslušného registra, t. j. do katastra nehnuteľností na základe úkonu príslušného Okresného úradu G. v konaní o zázname súdneho rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).